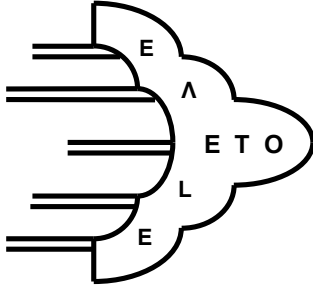

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Λεωφ. Συγγρού 63, 11745 ΑΘΗΝΑ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:

Λεωφ. Συγγρού 63, 11745 ΑΘΗΝΑ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:

Τηλ.: 210 8662069, 6974321009, 6949573108

Ηλ-Ταχ.: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/>

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, [...] και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας [...] Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία.

(Από το Καταστατικό)

Αρ. 174 Μάιος – Ιούνιος 2022

ISSN 1106-1073

Τιμή: 3 λεπτά

Η οροποίηση στις ειδικές γλώσσες Ένας συχνός μηχανισμός οροδοσίας

Στο φύλλο αρ. 103 του «Ο» παρουσιάστηκαν οι μηχανισμοί σχηματισμού ελληνικών όρων σύμφωνα με το Παράρτημα Α του Ελληνικού Προτύπου ΕΛΟΤ 402 «Ορολογική εργασία – Αρχές και μέθοδοι», αντίστοιχου του Διεθνούς Προτύπου ISO 704, και δόθηκαν παραδείγματα. Η οροποίηση είναι ένας από αυτούς τους μηχανισμούς και δεν εφαρμόζεται μόνο στην ελληνική γλώσσα, αλλά έχει διαγλωσσικό χαρακτήρα.

Η οροποίηση (terminologization) είναι 'διεργασία με την οποία μια λέξη ή φράση της γενικής γλώσσας μετατρέπεται σε όρο που κατασημαίνει έννοια σε ειδική γλώσσα' (ΕΛΟΤ 402).

Ειδική γλώσσα είναι η γλώσσα που χρησιμοποιείται σε ένα ειδικό θεματικό πεδίο, με την οποία επικοινωνούν μεταξύ τους οι ειδικοί του θεματικού πεδίου και η οποία χρησιμοποιείται σε όλη την τεκμηρίωση του θεματικού πεδίου: βιβλία, έγγραφα, μελέτες, εκθέσεις, μαθήματα και γενικά σε κάθε γλωσσικό τεκμήριο και γλωσσικό πόρο του θεματικού πεδίου. Η ειδική γλώσσα είναι υποσύνολο της γενικής γλώσσας και επιπλέον περιλαμβάνει ορισμένα «είδια» (= ειδικά και αποκλειστικά γι' αυτήν) «γλωσσικά μέσα έκφρασης» στα οποία περιλαμβάνεται πάντοτε το ειδικό ορολόγιο (οι ειδικοί όροι) του θεματικού πεδίου και φρασεολόγιο (οι ειδικοί φρασεολογισμοί που χρησιμοποιούνται στο θεματικό πεδίο) (ΕΛΟΤ 402). Κάθε επιστήμη, κάθε τέχνη, κάθε επαγγελματικός τομέας έχει και την αντίστοιχη ειδική γλώσσα (π.χ. ειδική γλώσσα των μαθηματικών, ειδική γλώσσα της φυσικής, ειδική γλώσσα της ιατρικής, ειδική γλώσσα της γλωσσολογίας, ειδική γλώσσα της μουσικής, ειδική γλώσσα της επιπλοποιίας κ.ο.κ.).

Είναι δεδομένο ότι ο αριθμός των εννοιών είναι απεριόριστος, ενώ ο αριθμός των λέξεων οποιασδήποτε γλώσσας είναι περιορισμένος. Η χρήση, λοιπόν, λέξεων και φράσεων της γενικής γλώσσας με ειδικό τρόπο ως όρων για την κατασήμανση/κατονομασία εννοιών σε ένα θεματικό πεδίο δεν είναι σπάνιο φαινόμενο. Το διαπιστώνουμε αυτό τόσο από τα ειδικά λεξικά όσο και από τα γενικά λεξικά, όταν αυτά περιέχουν στα λήμματά τους και χρήση λέξεων ή φράσεων ως όρων ειδικών θεματικών πεδίων· δηλαδή λέξεων ή φράσεων που έχουν οροποιηθεί.

Ενώ ο ορισμός μιας έννοιας την περιγράφει πλήρως, τη διαχωρίζει από άλλες παραπλήσιες έννοιες καθορίζοντας τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της, ο όρος ενέχει σε μεγάλο βαθμό το στοιχείο της σύμβασης. Ο ορισμός «τα λέει όλα» δεν αφήνει καμία αμφιβολία για την έννοια· ο όρος, λόγω της συντομίας του (αρχή της γλωσσικής οικονομίας) δεν μπορεί να «τα πει όλα». Συμφωνούμε, όμως, να τον χρησιμοποιούμε ως αντιπρόσωπο της έννοιας στην επικοινωνία. Επικοινωνούμε με τους όρους, ενώ τις έννοιες τις έχουμε στον νου μας· τόσο ο «πομπός» όσο και ο «δέκτης» και αν χρειαστεί ο πομπός να «επεξηγήσει» έναν όρο που είναι καινοφανής στον δέκτη – δηλαδή να κάνει γνωστή στον δέκτη την έννοια που αντιπροσωπεύει ο όρος –, πρέπει ο πομπός να είναι σε θέση να δώσει τον ορισμό της έννοιας ή μια ισοδύναμη περιγραφή της.

Όμως, ακόμη κι αν ο όρος δεν μπορεί να «τα πει όλα» για την έννοια, μπορεί να «πει» αρκετά, στο μέτρο του «γλωσσικά δυνατού». Μπορεί να προβάλλει/αναδείξει ορισμένο ουσιώδες χαρακτηριστικό της έννοιας από το οποίο να διαφαίνεται σε κάποιο βαθμό η έννοια (αρχή της διαφάνειας). Ας δούμε δύο παραδείγματα οροποίησης.

Στη γενική γλώσσα, με τη λέξη αποθήκευση εννοείται 'τοποθέτηση πραγμάτων ή υλικών σε αποθήκη για φύλαξη'. Στην ειδική γλώσσα της πληροφορικής, έχει γίνει οροποίηση της λέξης αποθήκευση για να αποδώσει την έννοια 'εγγραφή ενεργού εγγράφου σε μαγνητικό ή άλλο μέσο – π.χ. σε σκληρό δίσκο' (ΕΛΟΤ 402). Γράφετε κάτι, π.χ. ένα κείμενο στο Word. Χρειάζεται να το αποθηκεύσετε κάποιο (π.χ. σε έναν σκληρό δίσκο ή σε ένα αστραπιαίο USB) ώστε αργότερα να το συνεχίσετε, να το ολοκληρώσετε, να το εκτυπώσετε, να το στείλετε με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή και απλώς να το κρατήσετε φυλαγμένο για μελλοντική χρήση. Το κοινό ρήμα αποθηκεύω, λοιπόν, και η ενέργειά του, το κοινό ουσιαστικό αποθήκευση, έχουν οροποιηθεί στην πληροφορική, καθώς προβάλλουν/αναδεικνύουν αντίστοιχα, τα ουσιώδη χαρακτηριστικά 'τοποθετώ/τοποθέτηση σε αποθήκη για φύλαξη», εδώ βέβαια όχι 'πραγμάτων ή υλικών' αλλά ψηφιακών αντικειμένων όπως είναι τα ηλεκτρονικά αρχεία (κείμενα, εικόνες, ηχητικά, βίντεο κ.ά.).

Η περίπτωση του παραπάνω παραδείγματος είναι εύκολη. Το κοινό ουσιώδες χαρακτηριστικό μεταξύ της έννοιας 'αποθήκευση' της γενικής γλώσσας και της έννοιας 'αποθήκευση' της πληροφορικής επαρκεί για να «υπομιαστεί» κανένας την έννοια της πληροφορικής (όχι βέβαια να την κατανοήσει πλήρως), μόλις ακούσει για πρώτη φορά τον όρο αποθήκευση σε συζήτηση πληροφορικής (υπάρχει δηλαδή μεγάλη διαφάνεια του όρου). Δεν είναι, όμως, έτσι απλά τα πράγματα σε πολλές άλλες περιπτώσεις όπου δεν είναι εμφανές/εμφανή το/τα ουσιώδες/ουσιώδη χαρακτηριστικό/χαρακτηριστικά που προβάλλει/αναδεικνύει ο όρος, όπως για παράδειγμα σε όρους της φυσικής, της χημείας, των μαθηματικών κ.ά. που έχουν προέλθει από οροποίηση. Ας δούμε π.χ. την οροποίηση της λέξης ορμή στην ειδική γλώσσα της φυσικής.

Αν ρωτήσετε κάποιον που δεν έχει έρθει σε επαφή με την έννοια 'ορμή' της φυσικής, δεν έχει δηλαδή μάθει, ούτε ακούσει, τον όρο ορμή της φυσικής ποτέ πριν:

«Ποιος πέφτει με μεγαλύτερη ορμή πάνω σε έναν τοίχο:

α. το βλήμα ενός πυροβόλου όπλου; ή

β. ένας άνθρωπος που περπατάει με κανονικό βήμα;»

το πιο πιθανό είναι ότι θα σας απαντήσει «Το α.»

OROGRAMMA No 174, May – June 2022,

ISSN 1106-1073

Bimonthly edition of

Hellenic Society for Terminology (ELETO)

Syngrou Ave. 63, GR-11745 ATHENS GREECE

Και όμως, για τη φυσική, η απάντηση είναι «το β.», αφού:

η *ορμή* του α (για βλήμα μάζας 0,025 kg και ταχύτητας 400 m/s) είναι **0,025x400 = 10 μονάδες SI¹** (kgm/s), ενώ

η *ορμή* του β (για άνθρωπο 70 kg και ταχύτητα 1 m/s) είναι **70x1 = 70 μονάδες SI** (kgm/s),

δηλαδή 7 φορές μεγαλύτερη!

Γιατί αυτή η απόκλιση της κοινής αντίληψης από την έννοια της φυσικής; Αν πάμε στα γενικά λεξικά, στη λέξη *ορμή* θα βρούμε π.χ. για την πρώτη κοινή σημασία της:

- πολύ γρήγορη ή βίαιη κίνηση (ΛΚΝ²)
- κίνηση προς τα εμπρός, που χαρακτηρίζεται από δύναμη, σφοδρότητα (ΛΝΕΓ³, ΚΡΙΑΡΑΣ⁴)
- βίαιη κίνηση και φορά προς τα εμπρός, εξόρμηση (ΜΕΙΖΟΝ⁵)
- κίνηση προς ορισμένη κατεύθυνση η οποία εκδηλώνεται με ταχύτητα ή φόρα και συνήθ. επιθετική διάθεση: γενικότερη σφοδρότητα (ΧΡΗΣΤΙΚΟ⁶).

Τα χαρακτηριστικά που αναδεικνύουν οι πιο πάνω περιγραφές είναι *‘κίνηση’*, *‘ταχύτητα’* και *‘σφοδρότητα/ένταση’*. Γι’ αυτό και στην κοινή αντίληψη κυριαρχεί η *‘ταχύτητα’* ως ουσιώδες χαρακτηριστικό. Η *‘ορμή’*, όμως, στην *ειδική γλώσσα* της φυσικής ορίζεται ως: *‘το γινόμενο της μάζας του κινούμενου σώματος επί την ταχύτητά του’*· επομένως, στο *μέτρο* της *ορμής* η συμμετοχή της *μάζας* του σώματος είναι εξίσου σημαντική με τη συμμετοχή της *ταχύτητας*, κάτι που δεν *διαφαίνεται* καθόλου από τη λέξη *ορμή*, ούτε και από τις κοινές σημασίες της.

Γενικά, χρειάζεται πολλή προσοχή για να διακρίνει κανένας αν μια λέξη ή φράση της γενικής γλώσσας έχει *οροποιηθεί* στην *ειδική γλώσσα* ενός θεματικού πεδίου, οπότε πρόκειται για *ειδικό όρο*, του οποίου την έννοια για να κατανοήσει πρέπει να ανατρέξει σε ειδικό ορολογικό πόρο (λεξικό, γλωσσάριο, βάση όρων κ.ά. του θεματικού πεδίου ή να ρωτήσει έναν ειδικό).

Ιδιαίτερη επιμονή στη διάκριση των *εννοιών* των οροποιημένων λέξεων από τις κοινές έννοιες με τις οποίες αυτές χρησιμοποιούνται απαιτείται κατά τη διδασκαλία των ειδικών θεματικών πεδίων. Βασική υποχρέωση π.χ. του φυσικού, του μαθηματικού, του χημικού κτλ. στη διδασκαλία του μαθήματός του είναι να διδάξει τον μαθητή να διακρίνει την *ειδική γλώσσα* του πεδίου από τη *γενική γλώσσα*. Η *ειδική γλώσσα* των θεματικών πεδίων είναι ευθύνη των ειδικών του κάθε συγκεκριμένου θεματικού πεδίου.

Επειδή μεγάλο μέρος *όρων* των ειδικών θεματικών πεδίων προέρχονται από *οροποίηση* λέξεων της γενικής γλώσσας και διαχέονται μέσα σ’ αυτήν, στα «γενικά» λεξικά, ανάμεσα στις σημασίες των λέξεων, συγκαταλέγονται και πολλές «ειδικές» σημασίες τους σε διάφορα θεματικά πεδία, δηλαδή τότε οι *λέξεις* αυτές αποτελούν *όρους* των πεδίων αυτών. Και είναι ευθύνη των λεξικογράφων να συμβουλευούνται ειδικούς ορολογικούς πόρους ή να συνεργάζονται με τους ειδικούς του κάθε σχετικού πεδίου προκειμένου να διατυπώσουν σωστά τους ορισμούς των αντίστοιχων *εννοιών*.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΟΤ 402:2010 «Ορολογική εργασία – Αρχές και μέθοδοι»

Κ.Β. *Μηχανισμοί σχηματισμού ελληνικών όρων* (Ορόγραμμα αρ.103 http://www.eleto.gr/download/Orogramma/Or103_V04.pdf).

Κ.Β.

(Πολυχώρος ViOS, Φειδίου 9, Αθήνα), ενώ η γλώσσα εργασίας είναι η αγγλική.

Σκοπός του TSS2022 είναι η παρουσίαση της σχέσης της διαχείρισης ορολογίας με τη μετάφραση, καθώς και των διαφόρων μεθόδων, πρακτικών και εργαλείων διαχείρισης ορολογίας και της πρακτικής εφαρμογής και αξιοποίησής τους στο πλαίσιο των γλωσσικών επαγγελμάτων, και ιδίως της μετάφρασης.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ TSS2022

https://shop.termnet.eu/wp-content/uploads/2022/06/TSS2022-Program_v06.pdf

HMEPA 1η: UNDERSTANDING TERMINOLOGY MANAGEMENT FOR TRANSLATION

- Γιατί η θεωρία της ορολογίας είναι σημαντική – Όροι σε κείμενα και βάσεις δεδομένων: η προοπτική του μεταφραστή
- Πρότυπα ορολογίας: αρχές, ορισμοί και σχέσεις
- Πώς συνδέεται η διαχείριση ορολογίας με την επαγγελματική μετάφραση
- Πώς οργανώνεται η ορολογική εργασία και πώς συνδέεται με τη μετάφραση
- Πώς οργανώνεται η ορολογική εργασία στη Γενική Διεύθυνση Μετάφρασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DGT)
- Έργα και βάσεις ορολογίας στην υπηρεσία TermCoord (Μονάδα Συντονισμού Ορολογίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου)

HMEPA 2η: TERMINOLOGY MANAGEMENT FOR TRANSLATION

- Η σχέση της ορολογίας με τη μετεπεξεργασία κειμένων μεταφρασμένων με χρήση συστημάτων αυτόματης μετάφρασης
- Θεωρητικές και πρακτικές πτυχές των έργων ορολογίας
- Η προστιθέμενη αξία της εισαγωγής του μαθήματος της ορολογίας σε επίπεδο προπτυχιακών σπουδών για τους μελλοντικούς επαγγελματίες μεταφραστές και διερμηνείς
- Βέλτιστες πρακτικές για τη μονογλωσσική ή πολυγλωσσική αναζήτηση όρων σε πόρους ορολογίας
- Εργαλεία ορολογίας – Διαχείριση ορολογίας και δημιουργία γλωσσαρίων για μεταφραστές – Η περίπτωση του Sketch Engine

HMEPA 3η: TERMINOLOGY FOR THE TRANSLATION BUSINESS

- Ποια είναι τα οφέλη των λογισμικών ορολογίας
- Πώς υπολογίζεται το κόστος και η απόδοση των επενδύσεων στην ορολογία
- Νομικά ζητήματα και ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας
- Νομική μετάφραση και ορολογία
- Σενάρια σχεδιασμού έργων ορολογίας για μεταφραστές

HMEPA 4η: CASE STUDIES AND APPLICATION SCENARIOS (Participants’ Projects)

- Έργα των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα ECQA Certified Terminology Manager
- Σύνοψη, τελική συζήτηση και συνεδρία λήξης

ΚΟΣΤΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

Το κόστος εγγραφής διαμορφώνεται ανάλογα με την επιλογή των ημερών και του τρόπου παρακολούθησης. Επιπλέον, για τους συμμετέχοντες από Ελλάδα ισχύουν ειδικές εκπτώσεις (έως και 75%). Συμπληρώνοντας τα στοιχεία σας στη φόρμα προεγγραφής της ΠΕΜ, θα λάβετε τον ειδικό εκπτώτικό κωδικό, τον οποίο μπορείτε να χρησιμοποιήσετε κατά την εγγραφή σας: <https://bit.ly/39lFAiJ>

Εγγραφές αποκλειστικά στον ιστότοπο του TSS2022: <https://shop.termnet.eu>

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε τη σχετική ιστοσελίδα της ΠΕΜ:

<https://pem.gr/i-pem-filoksenei-to-therino-scholeio-orologias-tss2022-tis-termnet/>

Μ.Π.

Θερινό Σχολείο Ορολογίας TSS2022

Αθήνα, 1–4 Ιουλίου 2022 (διά ζώσης και διαδικτυακά)

Το Θερινό Σχολείο Ορολογίας TSS2022, που διοργανώνεται κάθε χρόνο από το Διεθνές Δίκτυο Ορολογίας (TermNet), πραγματοποιείται φέτος για πρώτη φορά στην Ελλάδα, στις 1–4 Ιουλίου 2022, και φιλοξενείται από την Πανελλήνια Ένωση Μεταφραστών (ΠΕΜ), με τη συνεργασία της ΕΛΕΤΟ. Παρέχεται η δυνατότητα παρακολούθησης είτε διαδικτυακά είτε διά ζώσης

¹ SI: Διεθνές Σύστημα Μονάδων

² ΛΚΝ: Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής (Ίδρυμα Τριανταφυλλίδη)

³ ΛΝΕΓ: Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας (Γ. Μπαμπινιώτη)

⁴ ΚΡΙΑΡΑΣ: Νεοελληνικό Λεξικό (Εμμ. Κριαρά)

⁵ ΜΕΙΖΟΝ: Μείζον Ελληνικό Λεξικό (Τεγόπουλου – Φυτράκη)

⁶ ΧΡΗΣΤΙΚΟ: Χρηστικό Λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας (Ακαδ. Αθηνών)

Συνέδρια/Συμπόσια/Σεμινάρια σχετικά με την Ορολογία (Διαρκής Κατάλογος του «Ο»)

Ο κατάλογος συνεδρίων, συμποσίων, σεμιναρίων, εργομηγύρων, αλλά και διεθνών ορολογικών πόρων που δημοσιεύεται παρακάτω περιλαμβάνει εκδηλώσεις που έχουν σχέση με Ορολογία και πρόκειται να διεξαχθούν στο άμεσο μέλλον, ή έχουν πρόσφατα διεξαχθεί, καθώς και άλλα ορολογικά νέα. Η πληροφόρηση του «Ο» για τις εκδηλώσεις αυτές προέρχεται κυρίως από τη συχνή ηλεκτρονική ενημέρωση της ΕΛΕΤΟ από το Infoterm (Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών για την Ορολογία: <http://linux.infoterm.org/>) και από την EAFT (Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας: www.eaft-aet.net/), των οποίων η ΕΛΕΤΟ είναι μέλος.

1. XIX SCATERM Conference (26 Μαΐου, Βαρκελώνη) «Terminology on the street. Challenges after forty years of linguistic standardisation». (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=954302922f&e=f7b56cb749>).
2. TOTH 2022 (Terminology & Ontology: Theories and applications), 2-3 Ιουνίου 2022, Chambéry, France. Την 1η Ιουνίου, εκπαιδευτική συνεδρία: 'Combining Terminology and Ontology'. <http://toth.condillac.org/training-2022>.
3. Διεθνές συνέδριο Terminology and Specialized Knowledge Representation: New Perspectives on User Needs, 9-10 Ιουνίου 2022, University of Rijeka, Croatia. <http://jezik.hr/tesk2022>.
4. Digital terminology today. Design, representation formats and management systems, 16-17 Ιουνίου 2022, Padova, Italy. Πληροφορίες: <http://www.maldura.unipd.it/digital-terminology/en/> & <https://twitter.com/MDTT2022>.
5. Σεμινάριο FAIRTERM 4 ALL – Design and Implementation of FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable) Terminological databases. Tutorial to be held as part of the 13th Language Resources and Evaluation Conference (LREC 2022), 20 Ιουνίου 2022, Marseille, France.
6. Θερινό Σχολείο Ορολογίας 2022 (TSS2022). Θα είναι υβριδικό και θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα στις 1-4 Ιουλίου 2022. (Βλέπε το προηγούμενο άρθρο).
7. LREC 2022, 20-25 Ιουνίου 2022, Marseille. Εργομηγύρη 'Terminology in the 21st century: many faces, many places' (Term21) ως μέρος του LREC 2022, Marseille, 20 Ιουνίου. <https://lrec2022.lrec-conf.org/en/workshopsand-tutorials/ws-tut-schedule/>
8. Lisbon Summer School in Linguistics 2022, στις 4-8 Ιουλίου 2022, Linguistics Research Centre of NOVA University Lisbon (CLUNL) (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=de2ddddd207&e=f7b56cb749>)
9. Το συνέδριο CSFT 2022 (Concept Systems and Frames in Terminology 2022). (<https://linguistlist.org/issues/33.737/>) Το συνέδριο CSFT 2022 αποσκοπεί στο να συζητηθεί και να εξερευνηθεί τα κριτήρια που θα πρέπει να εφαρμόζονται για την παράσταση του συστήματος εννοιών που υπάρχει πίσω από την ορολογία ενός θεματικού πεδίου. Innsbruck, Αυστρία, 28-29 Σεπτεμβρίου 2022. Ιστότοπος: <https://www.uibk.ac.at/congress/csft-2022/>
10. Συνέδριο: «Terminology – Heritage and Modernity 29-30 Οκτωβρίου 2022 Tbilisi, Georgia, υβριδικό (επιτόπιο και επιγραμμικό). Επικοινωνία: terminologyge@gmail.com Linda Giorgadze
11. 6th European Conference on Plurilingualism, 9-12 Νοεμβρίου 2022, University of Cádiz, Spain. Το θέμα είναι 'Plurilingualism: between diversity and universality'. <https://assises.observatoireplurilinguisme.eu/en-us/call-for-papers-2>

Περαισσότερες εκδηλώσεις, στο **Ημερολόγιο Συνεδρίων Ορολογίας**: <https://bit.ly/3p4yrb5>. Διαρκής ενημέρωση για συνέδρια και προσκλήσεις υποβολής περιλήψεων (με την ευθύνη της ΕΛΕΤΟ και της Επιτροπής ΕΛΟΤ/ΤΕ21, επιμέλεια: Μαρίνα Πανταζάρα, επικοινωνία: te21elot@gmail.com).

K.B.

Ο όρος **σνομπ**, η προέλευση και τα παράγωγά του

σνομπ: (για πρόσωπα) ο ματαιόδοξος, που ανήκει στις ανώτερες κοινωνικές τάξεις ή μιμείται τη συμπεριφορά και τις συνήθειες των ανθρώπων που ανήκουν σε αυτές, δείχνοντας παράλληλα περιφρόνηση προς καθετί που είναι ή θεωρεί κατώτερο στην προσπάθειά του να κάνει αισθητή τη δική του υπεροχή

[Ετυμολ.: < αγγλ. **snob**. αβέβ. ετύμου. Κατά μία άποψη από συμφυρμό των λατινικών λέξεων **s(ine) nob(ilitate)** «χωρίς τίτλο ευγενείας». Η λέξη σήμαινε «παπουτσής» και στην αρχή του Πανεπιστημίου του Καίμπριτζ (αρχές 19^{ου} αι.) δήλωνε αυτόν που δεν ανήκει στο πανεπιστήμιο, τον φτωχό κοινό άνθρωπο. αργότερα όμως και τον πομπώδη, κακομαθημένο και καυχήσιάρη (για την καταγωγή ή και τον πλούτο του).]

σνομπαρία: συμπεριφορά, ενέργεια ή στάση που χαρακτηρίζει **σνομπ** ανθρώπους

[Ετυμολ.: < **σνομπ** + παραγωγικό επίθημα **-αρία**].

σνομπάρω: 1. συμπεριφέρομαι με περιφρόνηση απέναντι σε κάποιον 2. δεν καταδέχομαι κάποιον/κάτι, αποφεύγω υποτιμώντας

[Ετυμολ.: < ιταλ. **snobbare** < **snob** (**σνομπ**+**-άρω**)].

σνομπισμός: τρόπος συμπεριφοράς, χαρακτηριστικά και συνήθειες που ταιριάζουν σε **σνομπ** ανθρώπους

[Ετυμολ.: Μεταφορά στην ελληνική τού αγγλικού **snobbism** (**σνομπ** + **-ισμός**). Η λέξη μαρτυρείται από το 1896.]

Πηγή: Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας (Γ. Μπαμπινιώτη).

Δ.Π.

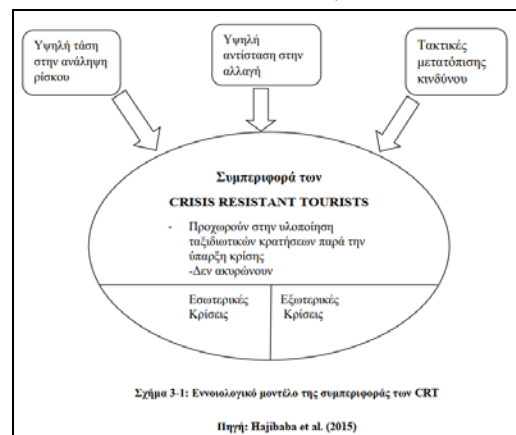
Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ έλα κι εσύ

1. Ισοδυναμίες των αγγλικών, γαλλικών και ελληνικών όρων των υποδιαιρέσεων στα κείμενα των Προτύπων

Το ΓΕΣΥ εξέτασε και υιοθέτησε τους ελληνικούς όρους στις ισοδυναμίες των αγγλικών, γαλλικών και ελληνικών όρων που αποδίδουν υποδιαιρέσεις στα κείμενα των Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Ελληνικών Προτύπων και περιλαμβάνονται στον ακόλουθο πίνακα:

Αγγλικός όρος	Γαλλικός όρος	Ελληνικός όρος	Παράδειγμα
Part	Partie	Μέρος	9999-1
Clause	Article	Κεφάλαιο	1
Subclause	Paragraphe	Υποκεφάλαιο	1.1
Subclause	Paragraphe	Υποκεφάλαιο	1.1.1
Paragraph	Alinéa	Παράγραφος	[Χωρίς αρίθμηση]
Annex	Annexe	Παράρτημα	A

2. crisis-resistant tourists ↔ ;

Εξετάστηκε το αίτημα της κας **Ελένης Φακουρέλη**, μεταπτυχιακής φοιτήτριας του ΕΑΠ, για την απόδοση στα ελληνικά της έννοιας **'crisis-resistant tourists'** και υιοθετήθηκε η ισοδυναμία:

crisis-resistant tourists ⇔ **τουρίστες/τουρίστριες που αψηφούν τις κρίσεις, αψηφοτουρίστες/αψηφοτουρίστριες**

3. Αγγλοελληνικό Γλωσσάριο όρων και ορισμών εννοιών αισθητηριακής ανάλυσης (σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο ISO 5492:2008) – Μέρος 2

Στο παρόν φύλλο του «Ο» συνεχίζουμε να δημοσιεύουμε τους όρους και ορισμούς του **Αγγλοελληνικού Γλωσσαρίου όρων και ορισμών εννοιών αισθητηριακής ανάλυσης**, που έχει επεξεργαστεί το ΓΕΣΥ, με τη σειρά των κεφαλαίων του ISO 5492. Κατά τη συνέχιση και ολοκλήρωση της επεξεργασίας του Γλωσσαρίου προβλέπεται επίσημη συνεργασία της ΕΛΕΤΟ με το **Εργαστήριο Μελέτης Αντιδράσεων Καταναλωτή και Οργανοληπτικής Ανάλυσης Τροφίμων και Ποτών** του Πανεπιστημίου Αιγαίου [ΦΕΚ 1552-Β'-23.04.2020] (διευθυντής: Δρ. **Κωνσταντίνος Γκατζιώνης**), από το οποίο ορίστηκε σύνδεσμος με την ΕΛΕΤΟ και το ΓΕΣΥ η κα **Μαλαματένια Παναγιώτου**.

2. Ορολογία σχετική με τις αισθήσεις

Αγγλικός όρος Ελληνικός όρος	Ελληνικός ορισμός της έννοιας	Κωδ.
receptor , noun υποδοχέας	συγκεκριμένο μέρος ενός αισθητήριου οργάνου που αποκρίνεται σε ένα ιδιαίτερο ερέθισμα	2.1
stimulus , noun ερέθισμα	φυσικό αίτιο που διεγείρει ένα αισθητήριο όργανο και προκαλεί το αντίστοιχο αίσθημα	2.2
perception , noun αντίληψη	επίγνωση των επιδράσεων ενός ή πολλών αισθητηριακών ερεθισμάτων	2.3
sensation , noun αίσθημα*	ψυχοφυσιολογική αντίδραση, που προκύπτει από αισθητηριακή διεγερση	2.4
sensitivity , noun ευαισθησία	ικανότητα αντίληψης, αναγνώρισης και/ή διαφοροποίησης, ποιοτικά και/ή ποσοτικά, ενός ή περισσοτέρων ερεθισμάτων με τη βοήθεια των αισθητήριων οργάνων	2.5
sensory adaptation , noun αισθητηριακή προσαρμογή	προσωρινή μεταβολή της ευαισθησίας ενός αισθητήριου οργάνου λόγω συνεχιζόμενου και/ή επαναλαμβανόμενου ερεθίσματος	2.6
sensory fatigue , noun αισθητηριακή κόπωση	μορφή αισθητηριακής προσαρμογής κατά την οποία επέρχεται ελάττωση της ευαισθησίας	2.7
intensity¹ , noun ένταση¹, ένταση αίσθησης	μέγεθος του αντιληπτού αισθήματος	2.8
intensity² , noun ένταση², ένταση ερεθίσματος	μέγεθος του ερεθίσματος που προκαλεί το αντιληπτό αίσθημα	2.9
acuity , noun οξύτητα	ικανότητα διάκρισης μικρών διαφορών του ερεθίσματος	2.10
modality , noun, sensory modality , noun τροπικότητα, αισθητηριακή τροπικότητα	αισθήματα που διαμεσολαβούνται από οποιοδήποτε αισθητηριακό σύστημα ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ: Από το σύστημα ακοής, γεύσης, όσφρησης, αφής, σωματαίσθησης ή όρασης.	2.11

taste , noun γεύση	αίσθημα αντιληπτό από το όργανο της γεύσης όταν αυτό ερεθίζεται από ορισμένες διαλυτές ουσίες Σημείωση: Ο όρος 'γεύση' δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για να κατασημάνει τον συνδυασμό αισθημάτων γεύσης, όσφρησης και τριδύμου (του τριδύμου νεύρου) που κατασημαίνεται από τον όρο 'γευστικότητα' (βλ. 3.20). Εάν, σε ανεπίσημη γλώσσα, ο όρος χρησιμοποιείται με αυτή την έννοια, θα πρέπει πάντα να συσχετίζεται με έναν προσδιοριστικό όρο, π.χ. "γεύση μούχλας", "γεύση βατόμουρου", "γεύση φελλού".	2.12
gustatory , adjective γευστικός	σχετικός με την αίσθηση της γεύσης	2.13
olfactory , adj. οσφρητικός	σχετικός με την αίσθηση της όσφρησης	2.14
smell , verb οσφραίνομαι, οσμίζομαι, μυρίζω	αντιλαμβάνομαι ή προσπαθώ να αντιληφθώ μια οσμή	2.15
touch , noun αφή	αίσθηση κατά την οποία οτιδήποτε γίνεται αντιληπτό μέσω επαφής με το δέρμα	2.16
vision , noun όραση	αίσθηση κατά την οποία γίνονται αντιληπτά η μορφή, το χρώμα, οι κινήσεις και οι αποστάσεις των αντικειμένων	2.17
auditory , adj. ακουστικός	σχετικός με την αίσθηση της ακοής	2.18
trigeminal sensations , noun, oro-nasal chemesthesis , noun αίσθημα τριδύμου, στοματορρινική χημειοαίσθηση	αίσθημα που δημιουργείται από ερεθισμό ο οποίος προκαλείται από χημικό ερέθισμα στο στόμα, στη μύτη ή στον λαιμό ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Πικαντικότητα από ραπανάκι.	2.19

K.B.

«ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ»

Το «Ορόγραμμα» είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την ενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.

Ιδιοκτήτης: Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)
Εκδότης: Κ. Ε. Βαλεοντής, Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ

Συντάκτες κειμένων φύλλου: Κώστας Βαλεοντής, Μαρίνα Πανατζάρα, Δημήτρης Παναγιωτάκος

Εκδοτική Ομάδα: Κώστας Βαλεοντής, Γιώργος Τσιάμας, Μιχάλης Καραμιχάλης, Τάνια Βαλεοντή, Μαρίνα Πανατζάρα

Τηλέφωνα: 6974321009, 210-8662069
Ηλ-Ταχυδρομείο: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/gr/orogramma.htm>

Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι σε επεξεργασμένη ηλεκτρονική μορφή, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται περαιτέρω επεξεργασία.

Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του/της συντάκτη/συντάκτριας τους, το πλήρες όνομα του/της οποίου/οποίας περιλαμβάνεται στους συντάκτες του εκάστοτε φύλλου.

Τα θέματα των άρθρων της «ΓΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΓΕΣΥ» έχουν συζητηθεί στο ΓΕΣΥ (Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ) και η δημοσίευση γίνεται ύστερα από απόφασή του.

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή κειμένων του «Ο» με την υποχρέωση αφενός να αναφέρεται η πηγή των κειμένων και αφετέρου, προκειμένου περί ολόκληρων άρθρων, να εξακολουθήσουν αυτά να διατίθενται δωρεάν σε κάθε ενδιαφερόμενο χωρίς καμιά δέσμευση σε αντίθετη περίπτωση, χρειάζεται άδεια της ΕΛΕΤΟ.